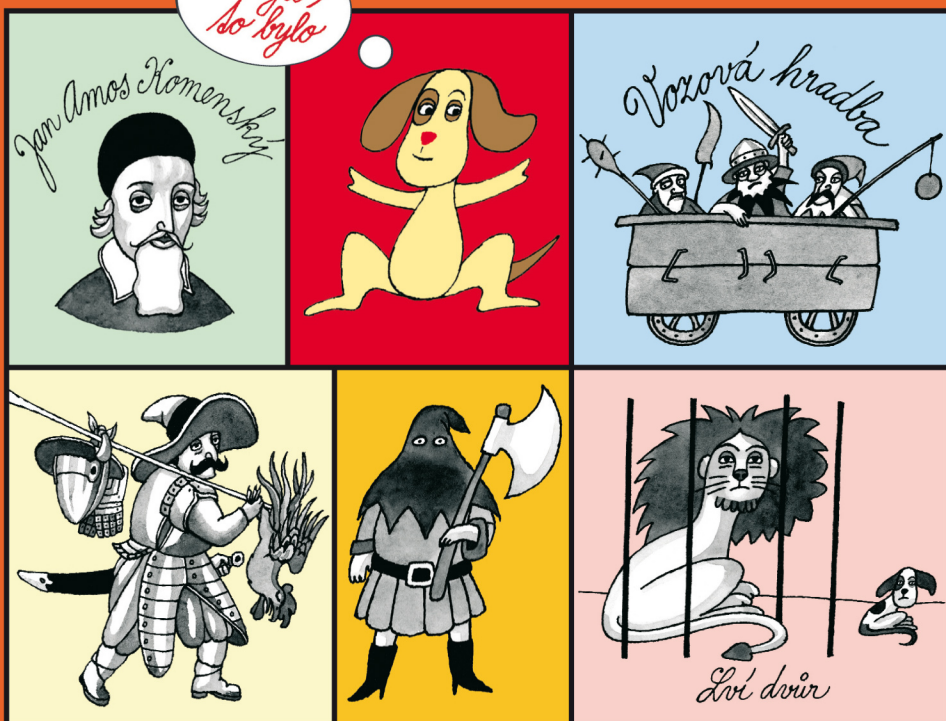

Martina Drijverová

České dějiny očíma Psa

Ilustroval Petr Urban

Co bylo,
to bylo

Kniha druhá

Albatros

Martina Drijverová

České dějiny očíma Psa

Co bylo, to bylo

2

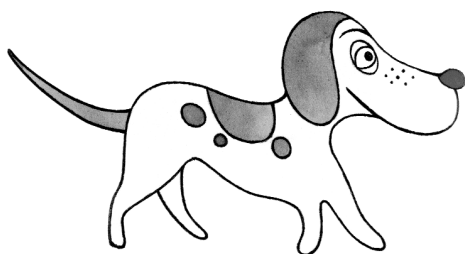
Martina Drijverová

České dějiny očíma Psa

2

Albatros

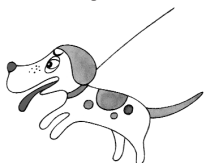

© Martina Drijverová, 2006
Illustrations © Petr Urban, 2006

ISBN 978-80-00-03308-2

Byl tu odjakživa.
Doprovázel rytíře i sedláky.

Hlídal lidi a jejich majetek.
Běhal vedle koně či vozu, spal u pánových
nohou a pomrkával věrnýma očima.

Říše vznikaly a zanikaly, ze spojenců byli
rázem nepřátelé, lidé měnili šaty i názory...
ale on tu byl stále.

Nenahraditelný, stálý.

PES.

Procházel dějinami. A co si o nich myslel?

Nejlepší přítel psa
je člověk!

Pes a husité

Pes se cítil mizerně. Ať se vrtnul, kam chtěl, všude byl neklid. Lidé vzrušeně diskutovali, hulákali a nadávali. Hubovali především na kněze. Vždyť nám poslali na hranici mistra Jana Husa!

Na tuhle skutečnost Pes nerad vzpomínal. Proces s oblíbeným kazatelem v Kostnici ho zcela vyvedl z míry – nikdy by neuvěřil, že lidi se taky pečou! Aspoň že mistra nesnědli, říkal si, ale velká útěcha to nebyla. Když stejně potupně upálili i dalšího kazatele, Jeronýma Pražského, Pes vyl celou noc. Oba mistři mu chyběli, byli to slušní a hodní lidé, uznávající, že i zvířata mají svá práva. Nadto Pes jasně rozeznával příznaky blížících se bojů.

Krále Václava IV. a některé šlechtice totiž Husův proces pobouřil. Čecha nám prohlásili za kacíře? To vrhá stín na celé království! V zemi to vřelo. Ti, co měli rádi mistra Jana, si začali říkat husité. Jejich ženy ušily prapory se znakem kalichu, aby mohli všichni při mši přijímat nejen tělo Kristovo v podobě bílé oplatky zvané hostie, ale i jeho krev, proměněnou ve víno (což mohl dosud jen kněz). Říkalo se tomu přijímat podobojí. Psa by tyto spory příliš nezajímaly, do kostelů ostatně nesměl, ale vadilo mu, že je na ulicích takový ruch.

Lidé vyháněli kněze z chrámů a na jejich místo vodili své, husitské. To se papeži, pánu nad křesťany, nebude líbit! Myslel si Pes. A mluví se dokonce o zabrání církevního majetku... Potevřenými dveřmi kaple Pes naslouchal kázá-

.....

ním Jana Želivského, který si získal přízeň jako Husův následovník, a vrtěl hlavou. Posluchači se přímo vařili vztekem, z toho nejzejde nic dobrého!

Nevzešlo. Páni radní (čili konšelé) Želivskému kázání rázně zakázali a několik Husových obdivovatelů uvěznilo na radnici. To si Husovi stoupenci pochopitelně nechtěli nechat líbit. Se Psem v patách táhli na radnici a domáhali se propuštění těch nebožáků.

Dveře majestátní budovy zůstaly zavřené. Konšelé byli zticha. Ale když jim lid pod okny moc halasil (a Pes zuřivě štěkal), vyletěl z okna radnice kámen. Kdoví kdo ho hodil a kdoví kde se tam vůbec vzal, oblásky se obyčejně v radničních síních nevykytují! Ale tak či tak, spadl do davu a jednomu nešťastníkovi udělal bouli. Aj, to nebylo dobře! To by našťvalo kdekoho!

Lidé vzali radnici útokem. Vyrázili dveře... a pak vyrázili pány konšely. Oknem. Radní měli to štěstí, že spadli do příkopu plného všelijakých odpadků. Sice moc nevoněli, ale dokázali se, byť potlučení, poníženi a špinaví, odplížit domů. Tam jim ovšem vyspílaly manželky, které musely ty zablácené krajky a samet práť.

Jak se tohle rozneslo, lidé dostali větší odvalu. Do Prahy se jich valily houfy. Pes se občas musel schovat, aby ho neušlapaly! Všude byl zmatek. A do toho umřel král Václav!

.....

Královna pochopila, že by situaci nezvládla, a prchla ze země. Pro jistotu se vytratila o půlnoci, aby ji náhodou někdo nechtěl zadržet.

Pes chvíli váhal, nemá-li taky zmizet. Bude se jistě bojovat. Ale jsem český pes! říkal si. Patřím sem, tady je můj domov, ať se děje co se děje! A pak – musím těm husitům trochu pomoci. Nebudou to mít lehké, mají málo zbraní. Navíc ten jejich Tábor... O tom se povídají neuvěřitelné věci – prý se tam o všechno dělí! Možná by se rozdělili i se mnou, o nějaké maso třeba! Musím se tam podívat.

Tábor bylo město vskutku nevídané. Husité ho postavili náraz, u řeky Lužnice, na místě, kde předtím nic nebylo. Pak se domluvili, že jsou si rovni, a říkali si bratře a sestro. Dokonce chtěli vytvořit spravedlivý svět!

.....

To se uskuteční těžko, pomyslel si Pes. Ze zkušenosti vím, že se vždycky nějaký hanebník najde. Na lidské svědomí bych nesázel! Že by

neměli na světě žít takoví, co jen pracují a poslouchají, a druzí, co z jejich práce bohatnou a nedělají nic? To by bylo jistě pěkné.

Například já bych taky nemusel poslechnout, že, kdyby se mi zrovna nechtělo. Ale nevím, nevím. Nějakého pána asi musí mít každý, člověk i pes...

V Táboře tomu tak ovšem nebylo! Jen tam lidé dorazili, už odevzdali

všechn svůj majetek, házeli ho do kádí k tomu účelu postavených na náměstí. Padaly tam peníze, šperky... a někdy taky nic, protože chudáků, kteří do města přišli, bylo víc než dost. Ale nikdo jim nemajetnost neměl za zlé. Jídla dostali stejně jako ti, co dali hodně. Nakrmen (a pravidelně) býval i Pes. Husité uznali, že je boží tvor, a přáli mu.

Budu jim hlídat bránu! řekl si Pes vděčně, nepřítele přece poznám po čichu. Nakonec se však rozhodl doprovázet hejtmana Jana Žižku.

Jan Žižka, původem chudý zeman, se stal vůdcem husitských vojsk. Ač měl jen jedno oko, viděl za každý roh, na všechno dohlížel. Měl obrovskou představivost a byl úžasně chytrý. Psa nejvíc udivilo, jak si dokázal poradit s nedostatkem zbraní. Předělal v ně zemědělské nářadí! To se rozumí, s tím uměli chudí dobře zacházet. Nejlepší se oháněli cepy,

.....
kterými se mlátí obilí. Žižka cepy probil hřeby a tím je přizpůsobil k mlácení lidí. Jak se později ukázalo, byla to úžasná zbraň. Též sudlice a řemdihy se velmi osvědčily.

Žižka obyvatele Tábora den co den cvičil, aby si v bitvách věděli rady. Pes si rady věděl, samozřejmě, jen si o uleželé kosti brousil zuby, aby byl připraven. K boji se chystali nejen muži, ale i některé statnější ženy. Jak ale budou bojovat s rytíři na koních a v brnění? lámal si hlavu Pes. Záhy se to měl dovědět: vynalézavý hejtman vymyslel vozovou hradbu. To si chlapi vylezou na vůz, aby stáli s rytíři ve stejné výšce a aby je pak mohli cepy shodit z koní. Psův obdiv k Janu Žižkovi stále roste.

A což teprve, když došlo ke skutečnému boji! Jednou z prvních bitev, kterou Pes s husity absolvoval, byla ta u Sudoměře. Panské vojsko (naložené silně protihusitsky) tam dojelo v plné zbroji. Že prý táboritům ukážou! Koně říčeli, brnění se leskla ve slunci, barevné praporce vlály... bylo je vidět z dálky. Žižka nelenil a dal postavit vozovou hradbu. Ale kam! Na úzkou hráz mezi dva rybníky. V jednom byla voda, druhý byl nedávno vyloven – ryby snědeny a voda vypuštěna.

Z tohoto rybníka vytvořil Žižka past. Požádal ženy, aby na blátivé dno poházely své závoje a šátky. Proč to? žasl Pes. Paničky budou jistě protestovat! V tom se však zmýlil, ženské po paradě ani nevzdychly. A k čemu měly závoje sloužit, to Pes brzy zjistil.

Rytíři se rozhodli vést útok přes vypuštěný rybník (do vody by nevjeli, když nebylo jasné, jak je hluboká). Rozjeli se... a padali do bahna jako hrušky. Koním se totiž do nohou zaplétaly závoje a šátky husitských žen. Kdo přece projel,

.....

toho srazili z oře bojovníci na vozech. Rytíř v brnění, spadlý z koně, byl obratný jako chrobák na zádech. Husité, oděni jen tak nalahko, měli s panskou jízdou snadnou práci. Koho praštili řemdihem, cepem nebo sudlicí, ten už se nehnu. Bylo to velké vítězství!

Táborité jásalí, Pes vesele štěkal. To mají za mistra Jana a mistra Jeronýma! Ale když bylo po oslavě, musel se zamyslet: co bude dál? Čechy přece nemají krále (ba ani královnu!). Že on se bude chtít trůnu zmocnit nějaký cizák! Anebo... ještě hůř, sám Zikmund Lucemburský, bratr Václava IV.! Ten Zikmund, který vylákal Husa do Kostnice! Nejspíš to bude on. A to tedy husity čekají pěkné věci. Ještěže dal Žižka Tábor opevnit. Ale co Praha? Co celé České království? Bohatí se k husitům nepřidají, to je jisté, ti si radši zvolí Zikmunda. A kdoví kolik nyní nadšených bojovníků hejtmana zradí, až půjde vážně do tuhého. Ale já, pomyslel si Pes, já mu zůstanu věrný. Nejsem přece jako lidi! Páníček je jednou páníček, a tak zůstanu s ním. Bude mě potřebovat!

CO PES ASI NEVĚDĚL

30. 7. 1419 Lid vedený Janem Želivským zaútočil na pražskou novoměstskou radnici, svrhl z oken konšely a získal moc ve městě. Počátek husitského povstání.

16. 8. 1419 Zemřel král Václav IV.

1420 Na jaře bylo založeno město Tábor.

1. 3. 1420 Papež vyhlásil křížácké tažení proti husitům.

25. 3. 1420 Došlo k první velké husitské bitvě u Sudoměře. Jan Žižka se stal jedním ze čtyř táborských hejtmanů.

1420 Začátkem července vznikl první společný husitský program, čtyři artikuly pražské. Požadovaly svobodné hlásání slova božího, přijímání svátostí pod obojí způsobou, odejmutí světské moci kněžím a trestání smrtelných hříchů.

14. 7. 1420 Husité pod Žižkovým vedením porazili v bitvě na Vítkově hoře křížácká vojska císaře Zikmunda.

28. 7. 1420 Zikmund Lucemburský se dal korunovat na českého krále.

